

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/70/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714207201
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5714207201.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: W. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Novomeského 4, 036 01 Martin, dieťa rodičov - matky: T. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX a otca: O. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. W. XXX, zastúpený JUDr. Gabrielou Kľačanovou, advokátkou so sídlom Andreja Kmeťa 28, Martin, IČO: 42 216 541, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva, v konaní o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 19P/68/2014-62 zo dňa 15. augusta 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zveril mal. W. P., nar. XX.XX.XXXX. (ďalej už len „mal. W.“) na čas do rozvodu do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. W. sumou 80,00 Eur mesačne od 02.06.2014 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Dižné výživné za obdobie od 02.06.2014 do 31.07.2014 vo výške 39,43 Eur povolil otcovi splatiť v dvoch mesačných splátkach (20,00 Eur + 19,43 Eur) počnúc mesiacom august pod následkom straty výhody splátok. Ďalším výrokom upravil styk otca s mal. W. tak, že tento je oprávnený stretávať sa s dieťaťom každý víkend v párnom týždni kalendárneho mesiaca, okrem mesiacov júl a august od piatka od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., v nepárnom týždni kalendárneho mesiaca, okrem mesiacov júl a august, v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod., v každom párnom kalendárnom roku počas letných prázdnin od 01.07. do 15.07. a od 01.08. do 15.08., v každom nepárnom kalendárnom roku počas letných prázdnin od 16.07. do 31.07. a od 16.08. do 31.08., počas jesenných prázdnin od prvého dňa jesenných prázdnin od 17.00 hod. do tretieho dňa jesenných prázdnin do 17.00 hod. každého kalendárneho roka, počas vianočných sviatkov v párnom kalendárnom roku od 23.12. od 17.00 hod. do 26.12. do 17.00 hod. a od 01.01. od 17.00 hod. do 07.01. do 17.00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárnom kalendárnom roku od 26.12. od 17.00 hod. do 01.01. do 17.00 hod., počas jarných prázdnin v párnom kalendárnom roku od stredy od 17.00 hod. do piatka do 17.00 hod. a počas jarných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od nedele od 17.00 hod. do stredy do 17.00 hod.. Návrh matky vo zvyšnej časti zamietol, zamietol i návrh otca na zverenie mal. W. do striedavej osobnej starostlivosti a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že matka mal. W. sa návrhom podaným na okresný súd dňa 02.06.2014 domáhala úpravy práv a povinností rodičov k označenému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva. Na podklade vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je potrebné upraviť výkon rodičovských práv a povinností k mal. W., nakoľko zhodnými výpoveďami obidvoch rodičov mal preukázané, že títo od decembra 2013 nežijú v spoločnej domácnosti a o výkone rodičovských práv a povinností sa nedohodli.

Mal. W. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktoré rozhodnutie považoval za súladné so záujmami dieťaťa. V tomto smere v odôvodnení rozsudku uviedol, že matka zabezpečuje starostlivosť o mal. W. od jej narodenia, toho času je na materskej dovolenke (požiadala o jej predĺženie), preto môže zabezpečiť

starostlivosť o maloletú celodenne. Pokiaľ otec navrhoval striedavú osobnú starostlivosť, tomuto návrhu nevyhovel z dôvodu, že jej podstatou nie je to, aby sa starostlivosť o dieťa delila medzi jeho rodičov a starých rodičov, ako si to predstavoval otec, bez ohľadu na to, ako emočne silný je ich vzťah. Ďalšími skutočnosťami, ktoré svedčili v neprospech striedavej starostlivosti, je útlý vek mal. W. a jej zdravotný stav.

Pri určení výšky výživného vychádzal z odôvodnených potrieb mal. W. a tiež z možností a majetkových pomerov otca. Považoval za potrebné uviesť, že matka dieťaťa je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke, preto si nemôže zvýšiť svoj príjem prácou. Otcom poberané príjmy i pri zohľadnení ním tvrdených oprávnených výdavkov mu umožňujú prispievať na výživu mal. W. sumou 80,00 Eur mesačne, ktorú považoval za primeranú oprávneným výdavkom dieťaťa. Otec navyše na pojednávaní uviedol, že uhrádzať výživné v tejto výške je pre neho akceptovateľné. Výživné na mal. W. určil od podania návrhu, t.j. od 02.06.2014 a zároveň rozhodol o zameškanom výživnom.

Styk otca s mal. W. upravil tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku, keď v tomto smere prihliadol na právo mal. W. na zachovanie vzťahu k oboj rodičom, t.j. i k otcovi. Stretávanie s otcom je v záujme mal. W., nakoľko vyrovnaný vzťah k rodičom je dôležitý pre jej ďalší citový vývin. Stretávanie upravil tak, ako to žiadal otec vo svojom vyjadrení, a to za situácie, ak by mal. W. nebola zverená do striedavej osobnej starostlivosti. S takto upraveným stykom súhlasila i matka a kolízny opatrovník.

V závere odôvodnenia rozsudku uviedol, že otcom navrhnuté dôkazy - znalecké dokazovanie a výsluch starej matky mal. W. nevykoná, nakoľko ich vykonanie by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, keďže zistený skutkový stav bol dostatočný pre rozhodnutie vo veci.

Proti rozsudku podal odvolanie otec dieťaťa, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania uviedol, že je prirodzené a žiaduce, aby mal. W. bola vychovávaná oboma svojimi rodičmi takým spôsobom, aby pri svojom vývine mohla dostať od nich to najlepšie. Záujmom mal. W. je, aby bola v starostlivosti oboch rodičov. Nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou by mohol byť relevantný iba vtedy, ak dôvody nesúhlasu sú spôsobilé intenzívne a negatívne zasiahnuť do záujmov mal. W.. Okresný súd v prejednávanej veci vôbec neskúmal a v potrebnom rozsahu nezisťoval, aké podmienky pre výchovu mal. W. sú vytvorené u matky a aké u otca. Okresný súd si nezabezpečil podklady pre posúdenie charakterových vlastností rodičov dieťaťa i prostredia, v ktorom rodičia žijú, neobjasňoval ich povahové vlastnosti, zdravotný stav, postoj k rodine a k dieťaťu. Okresný súd tiež neskúmal, či by striedavá osobná starostlivosť bola v záujme mal. W. alebo nie. V tomto smere sa uspokojil iba s odporúčaniami kolízneho opatrovníka, aby dieťa bolo zverená do výlučnej starostlivosti matke. Písomné odporúčanie kolízneho opatrovníka však bolo vypracované len na základe toho, že kolízny opatrovník navštívil a preskúmal iba pomery v rodine matky dieťaťa. Domácnosť a rodinu otca pred vypracovaním svojej písomnej správy nenavštívil. Otec nesúhlasil ani so zamietnutím jeho návrhov na vykonanie dokazovania, ktoré okresný súd odôvodnil zásadou hospodárnosti. Mal za to, že zásada hospodárnosti konania sleduje taký spôsob vedenia konania, ktorý súdu umožní rozhodnúť tak, aby vec bola spravodlivo a rýchlo prejednaná bez zbytočných prieťahov, t.j. aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ktorí v konaní vystupujú. Použitie tejto zásady je však nesprávne v prípade, ak súd neúplne zistí skutkový stav veci. Okresný súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku len stroho obmedzil na konštatovanie, že zverenie mal. W. do osobnej starostlivosti matky je v súlade so záujmami tohto dieťaťa, ale neuviedol relevantné prekážky, ktoré by bránili v nariadení striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že rodičia sa ohľadom starostlivosti o mal. W. dohodnúť nevedia. S prihliadnutím na túto skutočnosť mal okresný súd podľa mienky otca vo veci nariadiť znalecké dokazovanie, v ktorom by súdny znalec odpovedal na všetky podstatné otázky pre prejednanú vec, najmä aké sú črty osobnosti matky, otca, aký je vzťah mal. W. k oboj rodičom, aký je vzťah medzi rodičmi navzájom, aké je výchovné prostredie u rodičov a ďalšie otázky.

V doplnení odvolania otec uviedol, že zistil nové skutočnosti, konkrétne že v septembri 2014 navštívil detskú lekárku MUDr. Máriu Lahutovú, ktorá uviedla, že mal. W. je zdravá a môže navštevovať materskú školu. Následne bola mal. W. skutočne prijatá do materskej školy pri ZŠ Martin, ul. Priehradná. K

doplnenému odvolaniu zároveň predložil žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie a rozhodnutie o prijatí do materskej školy.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že s ním nesúhlasí. Dcéru dáva otcovi každý druhý víkend, príde si ju vziať v sobotu ráno a v nedeľu podvečer jej ju prinesie. Mal. W. je po návrate smutná, nechce rozprávať, neusmeje sa a chce byť len v jej náručí. Pôsobí utiahnuto, akoby u otca nemala dostatočnú voľnosť. Dcéra sa lieči na epilepsiu a spánok je pre ňu veľmi dôležitý. Nebola toho názoru, že je potrebné, aby dcéra navštevovala detského psychológa, nakoľko je sledovaná detským neurológom. Komunikácia rodičov je na hranici minima. Otec dieťaťa ju obťažoval neustálym prezváňaním a mnohými SMS, v ktorých urážal ju a jej rodinu, snažil sa ju citovo vydierať svojím zdravotným stavom. Viackrát jej volal a spomínal samovraždu a vyjadril sa aj k svojmu pohrebu. Neváži si nočný klúd, bolo mu jedno, či je včas ráno alebo neskoro v noci. Tieto skutočnosti bola nútená oznámiť polícii, ktorá ho upozornila na to, aby prestal. Pre mal. W. si chodí bez ohlásenia, nezavolá ani nenapíše, aby sa dohodol. Dcére prispieva každý mesiac po 60,00 Eur, nekúpi jej oblečenie, obuv ani žiadnu hračku. Striedavá starostlivosť by mal. W. viac-menej ublížila ako prospela, a to s prihliadnutím na jej vek, chorobu a prácu otca. Zdravotný stav mal. W. je dlhodobo nepriaznivý a z toho dôvodu bola nútená predĺžiť si rodičovskú dovolenku. Otec dieťaťa nie je schopný sa postarať o potreby mal. W. bez pomoci svojej matky. Bola toho názoru, že otec sa snaží o striedavú starostlivosť z dôvodu, aby nemusel platiť výživné. Nesúhlasila ani so širšou úpravou styku. Nevie si predstaviť, aby 3-ročné dieťa tráвило Vianoce bez matky, resp. 2 týždne cez letné prázdniny.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vymedzenom v ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci rozhodol na podklade nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. Jeho rozhodnutie o úprave styku otca s mal. W. počas jesenných prázdnin je neurčité, odôvodnenie rozsudku o nevykonaní dôkazov navrhnutých otcom (s poukazom na skutočnosť, že vykonávanie navrhnutých dôkazov by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti a že zistený skutkový stav bol dostatočný pre rozhodnutie vo veci) odvolací súd vyhodnotil ako nepresvedčivé.

Možno súhlasiť s okresným súdom, že v prejednávanej veci boli v súlade s ustanoveniami Zákona o rodine (citovanými v odôvodnení napadnutého rozsudku) splnené podmienky na to, aby súd upravil výkon práv a povinností rodičov k mal. W., ktorí od decembra 2013 nežijú v spoločnej domácnosti a ktorí sa o výkone týchto práv a povinností nevedia dohodnúť.

Odvolací súd zo spisového materiálu zistil, že otec má záujem o striedavú osobnú starostlivosť, matka s tým nesúhlasí poukazujúc na vek mal. W., jej zdravotný stav a zamestnanie otca.

Odvolací súd po preskúmaní veci konštatuje, že okresný súd vo vzťahu k návrhu otca na zverenie mal. W. do striedavej osobnej starostlivosti nevykonal potrebné dokazovanie, navyiac nevykonanie dôkazov, ktoré v tomto smere otec navrhol, odôvodnil nepresvedčivo (len s poukazom na to, že by to bolo nevhodné).

Striedavá osobná starostlivosť (ktorá bola zavedená novelou Zákona o rodine č. 217/2010) je nielen novým, ale i prelomovým inštitútom slovenského rodinného práva, ktorý zohľadňuje právo obidvoch rodičov na výchovu dieťaťa po ich rozchode. Účelom striedavej osobnej starostlivosti je zabezpečiť dieťaťu primeraný kontakt s obidvoma rodičmi, má redukovať traumatizáciu dieťaťa po rozchode jeho rodičov a tak prispievať k citovej vyrovnanosti a zdravému psychickému vývoju dieťaťa. Striedavá osobná starostlivosť však nemusí byť vhodná pre všetky deti a v každom prípade rozchodu rodičov. Preto je potrebné a zároveň nevyhnuté, aby súd pri rozhodovaní o otázke, či dieťa zverí rodičom do

striedavej osobnej starostlivosti, venoval tomuto inštitútu náležitú pozornosť a v čo možno najširšom rozsahu zisťoval (nečakajúc na návrhy účastníkov) skutkové okolnosti, potrebné pre rozhodnutie o tejto otázke. Okresný súd v prejednávanej veci tak nepostupoval, pri zisťovaní skutkového stavu (aj čo sa týka striedavej osobnej starostlivosti) sa obmedzil len na výsluch účastníkov a nedostatočnú písomnú správu kolízneho opatrovníka zo dňa 10.07.2014, ktorá má v podstate len konštatačný charakter. Dôvody okresného súdu (uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku), prečo nevykonal dôkazy podľa návrhu otca, sú nepresvedčivé, pretože hospodárnosť konania nemôže byť povýšená nad zabezpečenie spravodlivej ochrany práv účastníkov súdneho konania, to zvlášť za situácie, keď v prejednávanej veci bolo povinnosťou súdu vykonávať aj iné dôkazy a bez toho, aby ich účastníci konania navrhli.

O nedostatočne zistenom skutkovom stave svedčia i doposiaľ neodstránené rozpory v tvrdeniach rodičov, čo sa týka skutočnosti, akým spôsobom sa realizuje, resp. realizovalo stretávanie sa otca s mal. W. v čase pred vyhlásením napadnutého rozsudku. Otec vo vyjadrení tvrdil, že sa stretávanie realizuje každý párnny týždeň od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., v nepárny týždeň (pokiaľ mu pracovné povinnosti dovoľia) sa s mal. W. stretáva aspoň jedno popoludnie niektorého pracovného dňa, naproti tomu matka na pojednávaní dňa 15.08.2014 vypovedala, že otec sa s mal. W. stretáva každý druhý víkend v mesiaci tak, že príde pre ňu v sobotu ráno a v nedeľu podvečer jej ju privezie späť. Okresný súd v konaní tieto rozpory výsluchom rodičov neodstraňoval a i napriek tomu, že ďalšie dôkazy v tomto smere nevykonal, rozhodol o úprave styku prakticky len podľa návrhu otca (síce za súhlasu matky, ale bez toho, aby bližšie skúmal, či takáto úprava styku je prospešná a v záujme mal. W. - poznámka odvolacieho súdu). Navyiac možno konštatovať, že úprava styku otca s dieťaťom počas jesenných prázdnin od prvého dňa jesenných prázdnin od 17.00 hod. do tretieho dňa jesenných prázdnin do 17.00 hod. každého kalendárneho roka je neurčitá, nakoľko v odôvodnení napadnutého rozsudku nie je bližšie vysvetlené, aké sú to jesenné prázdniny, či sa vyhlasujú každý kalendárny rok a v akom rozsahu (počtu dní).

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené zistenia a právne úvahy rozsudok okresného súdu vo výroku o zverení mal. W. do osobnej starostlivosti matky a vo výrokoch, ktoré sú od uvedeného výroku závislé (výživné, úprava styku, zamietnutie návrhu otca na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, trovy konania) zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd v ďalšom konaní v prvom rade podrobne vypočuje účastníkov a od kolízneho opatrovníka zadováži podrobné šetrenie pomerov, v ktorých sa mal. W. nachádza. V prípade, ak niektorý z rodičov podal návrh na rozvod manželstva, okresný súd si zadováži tento rozvodový spis, vykoná ním dôkaz postupom podľa § 129 ods. 1 O.s.p. a najmä zistí, či manželstvo účastníkov bolo rozvedené alebo nie. Od zistenia tejto skutočnosti bude závisieť ďalší postup okresného súdu v prejednávanej veci, nakoľko v rozhodnutí o rozvode je súd povinný upraviť pomery manželov k mal. deťom z ich manželstva na čas po rozvode (§ 113 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e príпустné.